

Programma 2 Meedoen in Winterswijk

gemeente
Winterswijk

Inleiding

Dit programma is uitgewerkt in vier onderdelen: meedoen met sport, cultuur, onderwijs en werk.

Programma 2 sluit daarmee aan op programma 1, waarin het vooral gaat om meedoen op het gebied van welzijn en gezondheid.

De kracht van sport, cultuur en verenigingen

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt: een belangrijke factor voor welzijn. We zetten in op de verbinding tussen kunst, cultuur, onderwijs en het sociaal domein.

Sport zorgt voor preventie, ontspanning en een gezond leven. Samen met cultuur heeft sport een positieve invloed op de persoonlijke ontwikkeling. Wij waarderen dat en dragen hieraan bij.

Bestaanszekerheid

Het hebben van werk en daarmee het meedoen in de samenleving, draagt in hoge mate bij aan het welzijn en het voorkomen van armoede. We ondersteunen de weg naar een reguliere baan, rekening houdend met de kwetsbaarheid en ontwikkelkansen.

Onderwijs voor iedereen

Gelijke kansen betekent soms ongelijk investeren; passend en bereikbaar onderwijs is essentieel. Voor gelijke kansen werken we samen met onderwijs en verenigingen.

2.1 Cultuur

Ambitie

Cultuur verrijkt, brengt mensen samen en verbindt. Het is een belangrijke factor voor het welzijn en de persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur draagt ook bij aan een aantrekkelijke fysieke omgeving. Het is daarmee ook een belangrijke drager van onze toeristische en daarmee ook economische sector. We willen cultuur behouden en waar mogelijk versterken.

Relevante documenten:

- Cultuurnota
- Museumvisie
- Erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'
- Beleidsnota 'Archeologische monumentenzorg in de gemeente Winterswijk'
- Beleidsnota 'Aardkundige waarden in Winterswijk'
- Kerkervisie Oost Achterhoek

Doelstellingen

Instandhouding en versterking culturele infrastructuur

Activiteiten

Cultuurnota 2024 (in begroting onder activiteit 'toekomstvisie voorzieningen')

We willen onze voorzieningen op het gebied van kunst & cultuur behouden en versterken. Voorbeelden zijn de bibliotheek, de schouwburg, de musea, het instituut voor kunst & cultuur Boogie Woogie en het amateurverenigingsleven. Ze vormen onze huidige lokale, culturele infrastructuur en zijn van artistieke, maatschappelijke, sociale en economische waarde.

Om onze voorzieningen in stand te kunnen houden, is passende huisvesting noodzakelijk. De komende jaren is naar verwachting onvoldoende geld beschikbaar voor grote investeringen in nieuwbouw. Daarom is geld gereserveerd voor

noodzakelijke reparaties en renovaties aan de panden van onder andere Boogie Woogie en theater de Storm.

Kwaliteit (toelichting)

Samen met o.a. culturele organisaties en verenigingen wordt gewerkt aan de uitvoeringsagenda van de cultuurnota. Op dit moment ligt de focus op het realiseren van een Convenant Amateurkunst waarin vanuit gedeelde visie en verantwoordelijkheid afspraken worden gemaakt over versteviging van amateurkunst.

De aanvraag van Theater de Storm voor een beroep op de bestemmingsreserve Instandhouding Voorzieningen wordt in de raad van mei 2025 behandeld. Boogie Woogie heeft nog geen formele aanvraag ingediend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Conform planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Inzetten op behoud en ontwikkeling van (fysiek) erfgoed

Activiteiten

Uitvoeringsagenda erfgoednota 'Wi-j doet 't samen'

We voeren ons erfgoedbeleid samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre uit.

Kwaliteit (toelichting)

Implementatie Omgevingswet en Verdrag van Faro (wettelijke taken)

Ons cultureel erfgoed speelt een belangrijke rol bij de ruimtelijke transitie. Zo kunnen leegstaande monumenten zoals boerderijen en kerken een rol spelen bij het vinden van ruimte voor wonen en nieuwe activiteiten. Tegelijkertijd kunnen ze dienen als drager voor gebiedsontwikkelingen. We benutten het verleden en sluiten bij ruimtelijke ontwikkeling aan bij de kenmerken en identiteit van gebieden.

Gebiedsbiografieën die worden opgesteld vanuit het project 'De verhalenfabriek' geven hier handvatten voor. In de gebiedsbiografieën wordt gekeken naar erfgoed in de breedste zin van het woord, zoals archeologie, aardkundige waarden en landschap. Dit wordt in de komende jaren uitgerold voor het hele grondgebied van Winterswijk.

Actualisering beleidsnota Erfgoed Oost Achterhoek

De Omgevingswet en het Verdrag van Faro zijn belangrijke ontwikkelingen die we in de actualisatie van het erfgoedbeleid Oost Achterhoek een plek geven. Dit doen we samen met de gemeenten Aalten en Oost Gelre. In de actualisering haken we ook aan bij de nieuwe beleidsvisie van de provincie Gelderland.

Ondertussen voeren we het huidige beleid uit met onder meer de keukentafelgesprekken voor het verduurzamen van monumenten en de onderhoudssubsidieregeling voor gemeentelijke monumenten. Ook hebben we het volgende deel in de erfgoedreeks uitgegeven.

Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek

We blijven actief deelnemen aan het regionale Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek.

In 2025 wordt een nieuw pact gesloten met de provincie Gelderland. Het budget voor de volgende pact periode zal geïndexeerd worden.

Daarnaast werken we regionaal aan een breder akkoord voor erfgoed en cultuur.

Hier maakt het pact onderdeel van uit.

Tot slot starten we met een samenwerkingsproject met 10 gemeenten in de regio om aandacht te besteden aan de transformatie van erven in het buitengebied. Dit doen we samen met partners als de Regio Achterhoek, LTO, Provincie en Rijksdienst.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek

In 2025 wordt een nieuw pact gesloten met de provincie Gelderland.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Lokaal toereikend media-aanbod

Activiteiten

Vorming streekomroep

Gemeente Winterswijk heeft op dit moment een lokale publieke omroep 'RTV Slingeland'. Vanuit het rijk is er het voornemen om per 2027 enkel nog te werken met streekomroepen per regio, in plaats van een lokale publieke omroep per gemeente. Voor de Achterhoek betekent dit dat er één streekomroep zal komen voor 9 Achterhoekse gemeenten. Alle lokale publieke omroepen zullen moeten fuseren tot een streekomroep.

Kwaliteit (toelichting)

Het stelsel, de financiering en de regelgeving rond lokale omroepen gaat de komende jaren fors op de schop. Dat heeft ook gevolgen voor de gemeente Winterswijk en RTV Slingeland. Zo verdwijnt de wettelijke zorgplicht (en verplichte financiering) door gemeenten. Ook krijgen gemeenten te maken met een streekomroep in plaats van een lokale omroep. Hiermee beoogt het Rijk een grote kwaliteitsimpuls te kunnen geven aan de lokale omroepen met veel meer aandacht voor de journalistieke taak van media.

Ter voorbereiding hierop is RTV Slingeland een (tijdelijke vorm) van samenwerking aangegaan met Regio8, in aanloop naar de vorming van een streekomroep voor de Achterhoek. Over de definitieve samenwerkingsvorm worden afspraken gemaakt met de andere gemeenten in de regio.

De Achterhoekse gemeenten hebben gezamenlijk een reactie op de internetconsultatie gegeven in februari 2025. Daarnaast hebben de gemeenten Aalten, Oost-Gelre en Winterswijk in maart 2025 een aanvraag ingediend met het verzoek om de streek 'Achterhoek' op te splitsen in twee streekomroepen. We zijn in afwachting van de uitkomsten van dit verzoek. De uitkomsten bepalen de benodigde vervolgstappen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De wetgeving is met 1 jaar uitgesteld en gaat nu in per 1-1-2028

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het huidige niveau van het culturele aanbod blijft in stand.
- De activiteiten uit de uitvoeringsagenda's zijn behaald.

Risico's

- Het aantal bezoekers blijft achter als gevolg van economische ontwikkelingen.
- Het 'vermarkten' van archeologische en aardkundige waarden lukt onvoldoende door gebrek aan capaciteit. Denk bijvoorbeeld aan de afname van het aantal vrijwilligers.
- Bij monumenten wordt het bij onderhoud en restauratie steeds moeilijker om aan vakmensen en materialen te komen. Hierdoor lopen subsidieaanvragen nog wel eens langer door. Of er zijn aanvullende kosten, doordat er extra schade ontstaat door te lang wachten op herstel.

2.2 Sport

Ambitie

Sport moet voor iedereen betaalbaar en toegankelijk zijn. Sport levert een belangrijk aandeel aan de preventiedoelen. We stimuleren mensen die weinig tot niet actief zijn tot meer bewegen.

Relevante documenten:

- Sportnota
- Lokaal sportakkoord
- Regionaal sportakkoord

Doelstellingen

Het stimuleren van mensen tot (meer) beweging

Activiteiten

Uitvoeren activiteiten Achterhoek in beweging en lokaal sportakkoord

Achterhoek in Beweging is een netwerk van mensen en organisaties die sport en bewegen inzetten voor een inclusieve samenleving en een gezonde en uitdagende leefomgeving.

Het lokale sportakkoord 'Samen actief in Winterswijk' voeren we samen met onze sportverenigingen en maatschappelijke organisaties uit.

Kwaliteit (toelichting)

Samen met Achterhoek in Beweging stimuleren we sport, bewegen en een gezonde leefstijl onder de inwoners. In het regionale Beweeg- en Sportakkoord zijn de ambities vastgelegd en in 2025 wordt ingezet op de thema's: inclusie en diversiteit, vaardig in bewegen, vitaal en veilig sportklimaat, maatschappelijke waarde van topsport en sport en preventie.

We zetten ons samen in op de ambities in ons lokale sportakkoord 'Samen Actief in Winterswijk'. Lokaal wordt intensiever intern (sociaal domein, gezondheid, sport/cultuur, onderwijs, openbare ruimte) de verbinding gemaakt. Sport wordt benut als preventiemiddel voor een gezonde en actieve leefstijl voor alle inwoners. In 2025 worden programma's en activiteiten georganiseerd voor onze inwoners. Ook is er in 2025 de mogelijkheid om als initiatiefnemer subsidie aan te vragen voor een project

dat betrekking heeft op één van de thema's van het sportakkoord, en inwoners stimuleert om in beweging te komen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In 2025 wordt er gewerkt aan de ambities

Tijd (indicator)

Doelstellingen

Sportvoorzieningen zijn toekomstbestendig en betaalbaar

Activiteiten

We hebben een eerlijk en simpel financieringssysteem voor sportverenigingen

We werken aan een nieuw, eenvoudiger financieringssysteem voor sportverenigingen.

Kwaliteit (toelichting)

We werken aan een nieuw, eerlijk en eenvoudiger financieringssysteem voor sportverenigingen. Samen met sportverenigingen wordt er breed gekeken naar bezuinigingsmogelijkheden. Er zijn gesprekken met verenigingen en deze input wordt meegenomen. Daarbij wordt rekening gehouden met het brede sportaanbod (binnen en buiten) dat Winterswijk rijk is, met al haar verschillende verenigingen, groot en klein. Belangrijk uitgangspunt is dat de toegankelijkheid voor de breedtesport goed blijft.

Op 2 november 2023 heeft de gemeenteraad het amendement aangenomen, met de opdracht om vanaf 2026 gedurende drie jaar een bedrag van € 41.000 te besparen op de uitgaven voor sport. In totaal moet er dan vanaf 2028 structureel € 123.000 worden bezuinigd. Er is akkoord gekomen op het voorstel om de bezuiniging één jaar later in te laten gaan. In 2027 bezuinigen we € 82.000 en vanaf 2028 bedraagt de bezuiniging structureel € 123.000 per jaar.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De planning is om in het derde kwartaal van 2025 een besluit te nemen over de bezuinigingen op sport en een eerlijk financieringssysteem, zodat sportverenigingen er tijdig op kunnen anticiperen.

Tijd (indicator)

We hebben een duurzaam zwembad met een gezonde exploitatie

Wij zien het overdekte zwembad als een belangrijke voorziening voor onze inwoners. Daarom willen we graag een les-, doelgroepen- en sportbad voor Winterswijk behouden. We onderzoeken hoe we de voorziening ook op de lange termijn kunnen en willen behouden.

Kwaliteit (toelichting)

In de raad van februari heeft de raad besloten budget beschikbaar te stellen voor een grondige renovatie van zwembad Jaspers.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De renovatie zal in 2025 plaatsvinden.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal actieve sporters blijft op het niveau van 2024. (Bron: Waarstaatjegemeente.nl)
- Het aantal maatschappelijke activiteiten bij sportverenigingen breidt zich uit.

Risico's

De risico's zijn zo divers dat ze in elk project of in elke activiteit apart worden afgewogen.

2.3 Inkomen en participatie

Ambitie

Wij zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen in de samenleving. Werk en inkomen en een goed vangnet voor bestaanszekerheid zijn hiervoor belangrijk.

Winterswijk voelt zich verantwoordelijk voor de opvang van vluchtelingen en we bouwen mee aan een maatschappij waarin iedereen dezelfde kansen heeft. We dragen zorg voor een goede start van nieuwkomers.

Relevante documenten:

- Integrale Verordening sociaal domein
- Samen aan het stuur
- Beleidskader 2018–2022 Sociaal Domein 'Meedoen in Winterswijk'
- Beleidsnotitie Wet inburgering 2022

Doelstellingen

Nieuwkomers en statushouders moeten zo goed mogelijk inburgeren

Activiteiten

Monitoring nieuwe wet inburgering

De gemeente Winterswijk heeft het inburgeringsproces binnen de wettelijke kaders ingericht. Halfjaarlijks monitoren en evalueren we de resultaten.

Kwaliteit (toelichting)

In 2025 blijft het de taak van de gemeente om de Wet inburgering 2021 uit te voeren en te monitoren.

De monitoring vindt plaats op de volgende onderdelen:

- Brede intake: klanttevredenheid.
- Persoonlijk plan Inburgering en Participatie (PIP): klanttevredenheid.
- Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP): draagt deze bij aan toeleiding naar de arbeidsmarkt?

- Financieel ontzorgen: is de gekozen werkwijze werkbaar en voorkomt het financiële problemen?
- Financiële zelfredzaamheid: leren nieuwkomers voldoende om financieel zelfredzaam te zijn/worden?
- Participatieverklaringstraject (PVT): draagt het programma voldoende bij aan participeren in Nederland of dienen thema's en/of de groepssamenstelling aangepast te worden?
- Maatschappelijke begeleiding: zijn er verbeterpunten, loopt het ergens spaak?
- Inburgeringstraject taalaanbieders: subregionaal op inhoud en regionaal op contractniveau.
- Participatieaanbod: is er voldoende aanbod, leidt het aanbod naar (vrijwilligers)werk, meedoen in de maatschappij?

Consulenten inburgering moeten veel extra inzet verrichten op individuele casussen. Dit heeft te maken met het verzuim van inburgeraars om diverse redenen waaronder stress, psychische problemen, cultuurverschillen en nieuwe leefomgeving met weinig vangnet.

Door een goede samenwerking tussen consulenten, maatschappelijk begeleiders en sociaal werker is hier volop aandacht voor.

Afgelopen periode is gebleken dat een groot deel van de jonge inburgeraars die de Onderwijsroute MBO volgen de examens niet halen binnen het ingekochte inburgeringstraject. Samen met Graafschap College en de regio gemeenten wordt gekeken naar nieuw aanbod voorafgaand aan het ingekochte inburgeringstraject. Aanbod dat zich meer richt op stressreductie, activatie, groepsvorming, de Nederlandse cultuur en het Nederlandse onderwijssysteem.

De doorstroom van statushouders uit de HAR/tussenvoorziening naar reguliere woningen verloopt moeizaam. Hierdoor blijven statushouders langer dan verwacht op deze locatie wat onvrede met zich meebrengt. Zorg dragen voor verwachtingsmanagement is van belang.

Het blijft een uitdaging om duale trajecten aan te bieden, waarbij inburgeraars naast onderwijs ook (parttime) werken. Er worden netwerkbijeenkomsten en speeddates georganiseerd om werkgevers te stimuleren inburgeraars in dienst te nemen. De verplichte (wisselende) inburgeringslesdagen en de taalachterstand bemoeilijken deze duale trajecten.

We starten met de pilot Snelle Start Asielzoekers.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Monitoring vindt in heel 2025 plaats. Ieder kwartaal wordt de balans opgemaakt en worden de processen indien nodig bijgestuurd.

Tijd (indicator)

Opvang Oekraïners

Er is een gemeentelijke opvanglocatie ingericht voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Kwaliteit (toelichting)

Er worden in de gemeentelijke opvanglocatie maximaal 175 Oekraïense ontheemden opgevangen. Daarnaast wordt bij particulieren nog een aantal ontheemden opgevangen. De situatie is van een crisis situatie meer een structurele situatie geworden en dat maakt dat we de opvang voor langere tijd moeten organiseren. Er is een huurovereenkomst afgesloten van 3 jaar met optie tot verlenging van 2 jaar met Marga Klompé. Deze is ingegaan per 1-9-2024. Vanaf 1 januari 2025 heeft de gemeente zelf de diensten receptie, schoonmaak en locatiemanagement ingeregeld. Op dit moment loopt er een Europese aanbesteding voor beveiliging. Deze zal eind april 2025 zijn afgerond.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

De opvanglocatie is voor langere tijd beschikbaar, op dit moment maximaal 5 jaar.

Tijd (indicator)**Doelstellingen**

Voorkomen en bestrijden van armoede en schulden

Activiteiten

Evaluëren bewindvoering en indien nodig bijstellen werkwijze

Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening waarmee veel kosten (bijzondere bijstand) zijn gemoeid. We onderzoeken op welke wijze we beter invloed kunnen uitoefenen op het al dan niet onder bewind stellen van inwoners.

Kwaliteit (toelichting)

Bewindvoering is een onderdeel van de schuldhulpverlening. Vanaf 2021 bestaat de mogelijkheid voor gemeenten gebruik te maken van het 'Adviesrecht gemeenten bij schuldbewind', waarbij we als gemeente de rechter mogen adviseren of een inwoner het beste geholpen is met voortzetting van het bewind, of dat volstaan kan worden met een lichtere vorm van ondersteuning. Wij onderzoeken op welke wijze wij van dit adviesrecht gebruik kunnen maken en welke procedures en samenwerkingen met de rechtbanken en bewindvoerders dienen te worden opgezet.

Kwaliteit (indicator)**Tijd (toelichting)**

Dit vraagstuk dient met meerdere gemeenten te worden opgepakt en onderzocht. Dit wordt regionaal besproken en afgestemd.

Tijd (indicator)

Meedoenregeling voor volwassenen

In 2023 zijn we gestart met de meedoenregeling voor volwassenen. In het kader van die regeling krijgen volwassenen met een laag inkomen jaarlijks een bedrag van € 150, waarmee ze kunnen deelnemen aan de maatschappij. Bijvoorbeeld in de vorm van deelname aan cultuur of sport.

Kwaliteit (toelichting)

Het bereik van de doelgroep liet in 2023 te wensen over. In 2024 is nader onderzocht hoe de doelgroep beter bereikt kan worden. De resultaten van dit onderzoek zijn in het vierde kwartaal van 2024 bekend en worden in 2025 verder uitgewerkt.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Uitwerking van de maatregelen volgen in het beleidsplan armoede.

Tijd (indicator)

Meedoenregeling kinderen

In het kader van het gemeentelijk minimabeleid is er een aantal meedoenregelingen voor kinderen.

Kwaliteit (toelichting)

De kindregelingen zijn geëvalueerd in 2023. Er is onderzocht of ze nog voldoende bijdragen aan het doel waarvoor ze in het leven zijn geroepen: het meedoen van kinderen aan de samenleving en het daardoor verkleinen van sociale achterstanden. Uit de evaluatie blijkt dat de kindregelingen in grote lijnen voldoen. Binnen de bestaande kaders zijn in het nieuwe beleid andere accenten gelegd, zodat de regelingen beter aansluiten bij de hedendaagse praktijk van opgroeiende kinderen. De belangrijkste accenten zijn:

- Een computer/laptop per middelbare scholier in plaats van per huishouden.
- De budgetten voor schoolkosten en sociaal-culturele kosten worden samengevoegd, zodat er meer keuzemogelijkheden zijn voor ouders en kinderen. Ook wordt er een splitsing gemaakt in deze budgetten voor de leeftijden 0 tot 4 jaar, 4 tot 12 jaar en 12 tot 18 jaar. Zodat de hoogte van de budgetten 'meegroeien' met de leeftijd van de kinderen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Dit is een continu proces. Wij vinden het belangrijk dat meer kinderen mee kunnen doen.

Tijd (indicator)

Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk

We stellen in samenwerking met de gemeenschap en belanghebbende partijen, waaronder het Platform Armoedevrij Winterswijk, een plan op ter realisatie van de doelstelling Winterswijk Armoedevrij.

Kwaliteit (toelichting)

Tijdens de begrotingsbehandeling van eind 2023 is het amendement Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk aangenomen. Naar aanleiding hiervan dient een concreet plan opgesteld te worden ter realisatie van de doelstelling Winterswijk Armoedevrij 2040. Het plan dient als leidraad voor de acties en interventies die bijdragen aan het

bereiken van de armoedevrije status in 2040. Het beleidsplan wordt vastgesteld door de raad.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

In samenspraak met onze maatschappelijke partners, Fijnder en medewerkers van De Post is gewerkt aan een Beleidsplan Armoedevrij Winterswijk. Het beleidsplan wordt in het 2e kwartaal aan de raad ter besluitvorming aangeboden.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We ondersteunen inwoners naar regulier werk of zinvolle dagbesteding

Activiteiten

Stabilisering van het aantal bijstandsgerechtigden

We blijven streven naar een stabilisering van het bijstandsbestand. Werkleerbedrijf Fijnder zet hiervoor diverse instrumenten in, zoals om- of bijscholing, (gedeeltelijk) werk, arbeidsmatige dagbesteding en vrijwilligerswerk. Waar nodig wordt een loonkostensubsidie verstrekt aan de werkgever en/of wordt een jobcoach ingezet.

Kwaliteit (toelichting)

Naar verwachting blijft de instroom in 2025 en de jaren daarna hoog. Voor de bestandsontwikkeling van het uitkeringsvolume wordt vooralsnog rekening gehouden met een mogelijke bestandsstijging van 1,41%. De ambitie blijft om het bestand niet te laten stijgen, maar een stijging die beperkt blijft tot 1,41% wordt door het dagelijks bestuur van Fijnder als reëel en ambitieus beschouwd.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Het beheersen van het bestandsvolume van bijstandsgerechtigden is een continu proces.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal bijstandsgerechtigden blijft op het niveau van 2022.
- We komen uit met het rijksbudget voor het betalen van bijstandsuitkeringen.

Risico's

- De economie verslechtert, waardoor er meer mensen een beroep doen op een bijstandsuitkering.
- Door de hoge inflatie komen er steeds meer mensen met problematische schulden.
- De financiële compensatieregeling van het Rijk voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt niet verlengd, terwijl we nog wel Oekraïners opvangen.

2.4 Educatie

Ambitie

Onderwijs is essentieel voor iedereen. Daarom werken we, samen met onderwijs en verenigingen, aan gelijke kansen. We bouwen onderwijsvoorzieningen conform het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Duurzaam, met goede ventilatie en groene schoolpleinen.

Relevante documenten:

- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2021-2037.
- Beleidsnotitie Voor- en Vroegschoolse Educatie.

Doelstellingen

Onderwijshuisvesting wordt uitgevoerd conform het Integraal huisvestingsplan

Activiteiten

Uitvoeren Integraal Huisvestingsplan (IHP) scholen

Onderwijs, kinderopvang, belangenverenigingen en gemeente voeren het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2021-2037 uit. We starten met de school in het Woold. De ontwikkeling van andere scholen uit fase 1 schuiven we voorlopig door tot na de begrotingsperiode van 2024-2027.

Kwaliteit (toelichting)

Ook bij de begroting voor 2025 wordt voorgesteld de uitvoering van het IHP grotendeels te temporiseren, totdat het financieel perspectief van de gemeente is verbeterd. De realisatie van een schoolgebouw ten behoeve van het buurtschapsonderwijs (Woold) is wel conform het IHP voortgezet.

Op basis van de keuze van SOPOW (Kotten, Miste-Corle en Woold) en Altena (De Esch) om niet te gaan voor een gezamenlijke locatie, is het oorspronkelijke budget gesplitst. Altena heeft gekozen voor renovatie op de bestaande locatie. De normbedragen blijven daarbij uiteraard gelden, evenals de oorspronkelijke planning. Met IKC Zuid-West (De Schakel, Julianaschool, de Korenburg, SWW en ZoZijn) en 't Kempken is en wordt verder gewerkt aan voorbereidende werkzaamheden, zoals inhoudelijke samenwerking en locatiekeuzes.

In verband met de risico's van het vooruitschuiven van projecten, worden de meest noodzakelijke investeringen gedekt uit de bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen. Denk daarbij aan calamiteiten of echt noodzakelijke verbetering van het binnenklimaat van scholen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Loopt conform planning.

Tijd (indicator)

Doelstellingen

We bevorderen kansen gelijkheid

Activiteiten

Aanpak laaggeletterdheid

De rijksoverheid heeft als doel laaggeletterdheid terug te dringen.

Kwaliteit (toelichting)

In de Achterhoek kan iedere volwassene die ondersteuning kan gebruiken bij basisvaardigheden en moeite heeft met lezen, schrijven en/of rekenen een passend leertraject volgen. Het verbeteren van de basisvaardigheden (taal, rekenen en werken met digitale apparaten) draagt bij aan een betere gezondheid, een betere arbeidsmarktpositie en financiële zelfredzaamheid.

De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een infrastructuur en samenwerking om de doelgroep, met name mensen met Nederlands als eerste taal, te bereiken. Onze inzet blijft gericht op het behouden en verder ontwikkelen hiervan.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

Voor 2025 actualiseren we het huidige regioplan. Het plan gaat 'Regioplan aanpak Basisvaardigheden' heten, waar we als regio uitvoering aan blijven geven.

Tijd (indicator)

Inzet NPO middelen

We verstrekken middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor de ontwikkeling van het onderwijs, en om achterstanden in het onderwijs weg te werken.

Kwaliteit (toelichting)

In het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) zijn we vanaf september 2022 gestart met de volgende activiteiten, die worden voortgezet in 2025:

- Het versterken van het leesaanbod op alle scholen door middel van lessen en workshops vanuit de bibliotheek.
- Activiteiten voor sociale en emotionele ontwikkeling van tieners door middel van cultuureducatie. Dit aanbod is er voor de drie middelbare scholen in Winterswijk en is afgestemd op de behoefte vanuit de scholen.
- De buitenruimtes bij de middelbare scholen worden verbeterd, zodat er mogelijkheden zijn voor sport, cultuur en educatie.
- Middelbare scholen kunnen jaarlijks gebruikmaken van voorstellingen van een theatergezelschap dat voorstellingen met een boodschap ontwikkelt. Dit kan een maatschappelijk thema zijn dat aansluit bij de beleveniswereld van de leerlingen.
- Vanaf mei 2023 is de verlengde schooldag voor het basisonderwijs in Winterswijk uitgebreid met extra leesaanbod, onder begeleiding van een consulent van de bibliotheek. Dit om de kinderen een extra steuntje in de rug te geven op het gebied van leesvaardigheid en digitale vaardigheden.
- Als gemeente ontvangen we een tijdelijke specifieke uitkering gericht op versterking van de bibliotheek. Dit komt doordat we in Winterswijk 'hoog

scoren' op onderwijsachterstanden en op laaggeletterdheid. Er is hierbij een cofinanciering vanuit de gemeentelijke NPO-middelen. Van die extra NPO-middelen breidt de bibliotheek het aanbod voor kinderen en jongeren de komende jaren uit. Het programma bij de bibliotheek is gestart in 2024.

- In lijn met motie Woordgat dichtten gaan we samen met de bibliotheek aan de slag om tot een invulling te komen als de gelden beschikbaar komen.

Kwaliteit (indicator)

Tijd (toelichting)

De middelen zijn tijdelijk en moeten in kalenderjaar 2025 volledig besteed zijn.

Tijd (indicator)

Indicatoren

- Het aantal mensen dat deelneemt aan alfabetiseringstrajecten stijgt ten opzichte van 2024.
- De voortgang van de (ver)bouw van scholen gaat volgens planning van de eerste fase van het Integraal Huisvestingsplan.

Risico's

- Integraal Huisvestingsplan: stijgende bouwkosten.

Financiële afwijkingen programma 2

Baten en Lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Mutaties Prognose 2 2024	Mutaties Jaarrekening 2024	Stand voor Prognose 1 2025	Mutaties Prognose 1 2025	Prognose 1 2025
Baten						
2.1 Cultuur						
5.5 Cultureel erfgoed	77	0	0	77	0	77
5.6 Media	29	0	75	104	0	104
Totaal 2.1 Cultuur	106	0	75	181	0	181
2.2 Sport						
5.1 Sportbeleid en activering	189	0	112	302	7	309
5.2 Sportaccommodaties	638	0	0	638	0	638
Totaal 2.2 Sport	828	0	112	940	7	947
2.3 Inkomen en participatie						
6.3 Inkomensregelingen	9.723	0	0	9.723	664	10.387
6.4 WSW en beschut werk	1.155	0	363	1.518	3.236	4.754
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	465	465	0	465
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	10.877	0	828	11.705	3.901	15.606
2.4 Educatie						
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.100	0	550	1.651	0	1.651
Totaal Baten	12.911	0	1.565	14.477	3.908	18.384
Lasten						
2.1 Cultuur						
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.778	0	0	1.778	5	1.783
5.4 Musea	218	0	0	218	0	218
5.5 Cultureel erfgoed	533	0	49	582	-33	548
5.6 Media	554	0	75	628	100	728
Totaal 2.1 Cultuur	3.082	0	124	3.206	72	3.278
2.2 Sport						
5.1 Sportbeleid en activering	1.040	0	112	1.152	1.439	2.591
5.2 Sportaccommodaties	2.977	0	0	2.977	15	2.992
Totaal 2.2 Sport	4.016	0	112	4.129	1.454	5.583
2.3 Inkomen en participatie						
6.3 Inkomensregelingen	18.013	50	0	18.063	664	18.727
6.4 WSW en beschut werk	6.301	0	363	6.663	3.133	9.797
6.5 Arbeidsparticipatie	785	0	465	1.250	0	1.250
Totaal 2.3 Inkomen en participatie	25.099	50	828	25.976	3.798	29.774
2.4 Educatie						
4.2 Onderwijshuisvesting	1.589	0	22	1.611	0	1.611
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.239	0	550	2.789	-35	2.754
Totaal 2.4 Educatie	3.828	0	572	4.400	-35	4.365
Totaal Lasten	36.025	50	1.636	37.712	5.288	43.000
Gerealiseerd resultaat	-23.114	-50	-71	-23.235	-1.381	-24.616

Cultuur

Het Rijk heeft € 100.000 beschikbaar gesteld voor de bibliotheek in gemeenten met minder dan 30.000 inwoners. Het doel van deze uitkering is om de bibliotheekvestiging voldoende uren in de week open te kunnen houden, bereikbaar te zijn voor alle inwoners en activiteiten aan te kunnen bieden die passen bij de doelgroepen van de bibliotheek. Hiermee is het verschil van € 72.000 aan de lastenkant grotendeels verklaard.

Sport

De hogere lasten van € 1.454.000 zijn grotendeels als volgt te verklaren:

• hogere lasten zwembad Jaspers	€ 1.347.000 N
• hogere lasten hippische vereniging	€ 85.000 N

De Raad heeft ingestemd met de renovatie van zwembad Jaspers en deze te bekostigen uit de daarvoor gevormde bestemmingsreserve instandhouding voorzieningen.

De hippische vereniging heeft een aanvraag ingediend voor de vervanging van de bodem van de buitenbak en het vervangen van het dak in de rijhal. Dit bedrag wordt onttrokken aan de bestemmingsreserve lokale initiatieven.

Inkomen en participatie

Het voordeel aan de batenkant van € 3.901.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere baten Algemene Bijstand	€ 664.000 V
• Hogere baten Inburgeringsvoorzieningen	€ 429.000 V
• Lagere baten Lage inkomensvoordeel (LIV)	€ 97.000 N
• Hogere baten opvang ontheemden Oekraïne	€ 2.904.000 V

Het Rijk heeft de bedragen voor de specifieke uitkeringen (SPUK) Algemene Bijstand (BUIG) en inburgeringsvoorzieningen voor 2025 verhoogd.

Het Rijk heeft de LIV met ingang van 2025 afgeschaft.

Voor 2025 hebben wij een voorschot van het Rijk ontvang voor de opvang ontheemden Oekraïne.

Het nadeel aan de lastenkant van € 3.798.000 wordt grotendeels als volgt verklaard:

• Hogere lasten Algemene Bijstand	€ 664.000 N
• Hogere lasten Inburgeringsvoorzieningen	€ 429.000 N
• Lagere salarislaster Sw-medewerkers	€ 200.000 V

-
- Hogere lasten opvang ontheemden Oekraïne € 2.904.000 N
-

Het Rijk heeft de bedragen voor de specifieke uitkeringen (SPUK) Algemene Bijstand (BUIG) en inburgeringsvoorzieningen voor 2025 verhoogd. Het uitgangspunt is dat bij de SPUK's de inkomsten en uitgaven gelijke tred houden.

Door ontwikkelingen in de Sw-populatie is gebleken dat de lasten voor de salarissen voor de Sw-medewerkers verlaagd kunnen worden.

Voor de opvang van de ontheemden Oekraïne heeft het Rijk een voorschot verstrekt voor de kosten 2025. Zoals hierboven al aangegeven is het uitgangspunt bij een SPUK dat de inkomsten en uitgaven gelijke tred houden.

Educatie

Er zijn geen mutaties > € 50.000 geweest.

Onttrekkingen en toevoegingen reserves

Er zijn geen onttrekkingen of toevoegingen aan de reserves geweest.

